

**ОСОБЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ СПЕЦИФІКИ ЮРИДИЧНОГО СКЛАДУ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО
ПАРТНЕРСТВА В КОСМІЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ**

**PECULIARITIES OF CONSIDERATION THE SPECIFIC FEATURES OF THE LEGAL
COMPOSITION OF ADMINISTRATIVE OFFENSES IN THE DOMESTIC SPHERE
OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE SPACE INDUSTRY**

У статті розкриті особливості специфіки юридичного складу адміністративних правопорушень у вітчизняній сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі. Наголошено, що всім складам адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України, як і всім іншим адміністративним правопорушенням, властиві такі елементи, як об'єктивні та суб'єктивні ознаки, що в своїй єдності утворюють склад адміністративних правопорушень даної групи. Зазначено, що єдиним родовим об'єктом даних адміністративних правопорушень виступає група тих суспільних відносин у сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України, що перебувають під охороною законодавства про адміністративну відповідальність, а предметом даної групи суспільних відносин є результати космічної діяльності. Встановлено, що вони виступають продовженням регулятивних правовідносин державно-приватного партнерства в космічній галузі України та виникають в результаті адміністративних правопорушень чинних норм Особливої частини КУпАП. Дані відносини спрямовані на притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності за вчинене. Акцентовано увагу на тому, що об'єктивну сторону адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України складає сукупність способів порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Зазначено, що на практиці порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України на різні об'єкти має різні соціальні, економічні та юридичні наслідки, в зв'язку з чим і ступінь їх суспільної шкідливості є різним. Виходячи з цього, виникає потреба диференціації адміністративної відповідальності залежно від результату (чи групи результатів) космічної діяльності. Установлено, що суб'єктивні ознаки адміністративних правопорушень даної групи репрезентовані їх суб'єктом (юридичною чи фізичною особою), а суб'єктивна сторона відзначається тим, що вони вчинюються тільки умисно. Зроблено висновок, що мета проступку як остаточний наслідок, якого бажає правопорушник, вчиняючи діяння, передбачене відповідними статтями КУпАП – це нажива, суспільне визнання, протиправне збагачення тощо.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення, державно-приватне партнерство, космічна галузь, космічна діяльність, об'єкт, об'єктивна сторона, юридичний склад.

The article reveals the specific features of the legal composition of administrative offenses in the domestic sphere of public-private partnership in the space industry. It is emphasized that all administrative offenses in the sphere of public-private partnership in the space industry of Ukraine, as well as all other administrative offenses, are characterized by such elements as objective and subjective signs, which in their unity form the administrative offenses of this group. It is noted that the only generic object of these administrative offenses is a group of public relations in the sphere of public-

private partnership in the space industry of Ukraine, which are under the protection of the legislation on administrative responsibility, and the subject of this group of public relations are the results of space activities. It has been established that they are a continuation of the regulatory legal relations of the public-private partnership in the space industry of Ukraine and arise as a result of administrative offenses of the current norms of the Special Part of the Code of Administrative Offenses. These relations are aimed at bringing the offender to administrative responsibility for the offense committed. Attention is focused on the fact that the objective side of administrative offenses in the sphere of public-private partnership in the space industry of Ukraine consists of a set of ways of violating the rights of participants in the public-private partnership in the space industry of Ukraine. It is noted that in practice, the violation of the rights of the participants of the public-private partnership in the space industry of Ukraine to various objects has different social, economic and legal consequences, in connection with which the degree of their social harmfulness is different. Based on this, there is a need to differentiate administrative responsibility depending on the result (or group of results) of space activity. It was established that the subjective signs of administrative offenses of this group are represented by their subject (a legal entity or an individual), and the subjective side is characterized by the fact that they are committed only intentionally. It was concluded that the purpose of the misdemeanor as the final consequence desired by the offender, committing the act provided for by the relevant articles of the Code of Criminal Procedure, is profit, public recognition, illegal enrichment, etc.

Key words: *administrative responsibility, administrative offense, public-private partnership, space industry, space activity, object, objective party, legal structure.*

Постановка проблеми. Для здійснення правильної кваліфікації адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України першочергове значення має аналіз ознак складів цих правопорушень. І хоча сам термін «склад адміністративного правопорушення» є тільки науковою дефініцією та абстракцією, яка позбавлена нормативного характеру, саме він є справжньою серцевиною науки адміністративного права, і, якщо «адміністративне правопорушення» є поняттям явища, яке пояснюється, головним чином, з позицій адміністративно-правових та соціально-політичних, то «склад адміністративного правопорушення» – це вчення про дане явище безпосередньо з адміністративно-правових позицій. Отже, співвідношення категорій «адміністративне правопорушення» та «склад адміністративного правопорушення» виступає співвідношенням явища і вчення про це явище. Суттєве значення складу адміністративного правопорушення полягає в тому, що він створює підстави реалізації як єдиного підходу до тлумачення сутності адміністративного правопорушення і його конструкції, так і єдиного застосування законодавства про адміністративну відповідальність. Усім складам адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України, як і іншим адміністративним правопорушенням, властиві такі його елементи, як об'єктивні та суб'єктивні ознаки, що в своїй єдності утворюють склади адміністративних правопорушень даної групи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі проблемні аспекти питання визначення специфіки юридичного складу адміністративних правопорушень у сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі сучасної України розглядалися в працях таких учених, як Ю. С. Алексєєв, О. В. Беглий, В. П. Горбулін, О. В. Дегтярьов, С. М. Конюхов, С. П. Кошова, Н. Р. Малишева, А. А. Манжула, С. І. Москаленко, В. В. Семеняка, Л. В. Сорока, Ю. С. Шемшученко та інших. Але злободенність проблем, пов'язаних з характеристикою специфіки юридичного складу адміністративних правопорушень у сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі сучасної України зовсім не зменшується.

Метою даної статті є розкриття особливостей специфіки юридичного складу адміністративних правопорушень у сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі сучасної України, а також надання відповідних пропозицій стосовно напрямів удосконалення чинних на сьогодні законодавчих актів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз об'єктивних ознак складів адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України слід розпочати з дослідження їх родового об'єкту – того, на що посягає правопорушник та чому завдає чи може завдати шкоди. Проблема об'єкту адміністративного правопорушення правильно

вважається однією з найважливіших в адміністративно-правовій науці, оскільки його відсутність виключає правопорушення, а зміст безпосередньо впливає на ступінь суспільної шкідливості діяння. Саме об'єкт дозволяє встановити соціальну сутність адміністративного правопорушення, з'ясувати його суспільно шкідливі наслідки і механізм завдання шкоди, сприяє правильній кваліфікації діяння, а також відмежуванню його від інших суміжних суспільно шкідливих діянь. Учення про об'єкт адміністративного правопорушення у вітчизняній юриспруденції є розробленим достатньо глибоко і детально. І, не дивлячись на наявність різних поглядів стосовно розв'язання питань, пов'язаних з визначенням даного поняття [1 та ін.], домінуючою в сучасній адміністративно-правовій доктрині існує точка зору тих з дослідників, які визнають у якості загального об'єкта усіх складів адміністративних правопорушень, які визначені Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), охоронювані ним суспільні відносини, порушенням яких завдається суспільна шкода чи створюється загроза її заподіяння. Саме подібний підхід до формулювання сутності загального об'єкта адміністративних правопорушень є найпоширенішим та загальноновизнаним представниками сучасної наукової та навчальної літератури з адміністративного права [2 та ін.] і сучасних науково-практичних коментарів КУпАП [3, с. 398 та ін.]. У той же час, одними з найбільш проблемних у вітчизняній науці адміністративного права залишаються ті проблеми, що постають перед юридичною практикою в процесі нормотворчої діяльності стосовно удосконалення структури Особливої частини КУпАП з урахуванням своєрідності родового об'єкта певних видів адміністративних правопорушень. Це стосується також родового об'єкту правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України, оскільки правильне його встановлення безумовно сприятиме з'ясуванню характеру та ступеню суспільної шкідливості даної групи адміністративних правопорушень, а в підсумку – їх правильній кваліфікації.

Таким чином, на наше глибоке переконання, є достатні правові підстави для виділення відносин державно-приватного партнерства в космічній галузі України в певну окрему групу суспільних відносин. Проте родовим об'єктом адміністративних правопорушень у сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України є не вся їх сукупність, а тільки та її частина, яка охороняється нормами КУпАП, при цьому набуваючи статус правоохоронних відносин державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Термін «правоохоронні відносини» був уведений до наукового обігу ще радянськими дослідниками, продовжує активно використовуватися сучасними науковцями з метою характеристики відносин, які виникають у зв'язку з порушенням заборонних норм права особливих частин КУпАП та Кримінального кодексу України [4, с. 276], та наголошує на можливості застосування заходів державного примусу і реалізації каральної функції держави до правопорушника.

Отже, родовий об'єкт адміністративних правопорушень, які досліджуються, складають правоохоронні відносини державно-приватного партнерства в космічній галузі України, своєрідність яких складає низка притаманних їм рис. Насамперед, предметом таких відносин виступають об'єкти космічної діяльності, а саме результати космічної діяльності людини. По-друге, вони є прямим продовженням регулятивних правовідносин державно-приватного партнерства в космічній галузі України та виникають в результаті адміністративних правопорушень відповідних норм Особливої частини КУпАП, реалізуючи право учасника державно-приватного партнерства в космічній галузі України, потерпілого від адміністративного правопорушення, на захист примусово та опосередковано діями юрисдикційного органу. І, нарешті, всі вони спрямовані на притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності за вже ним скоєне. Таким чином, родовим об'єктом складів адміністративних правопорушень, визначених в зазначених вище складах виступають суспільні відносини державно-приватного партнерства в космічній галузі України, які знаходяться під охороною і захистом законодавства про адміністративну відповідальність.

Об'єктивну сторону дослідники розуміють як сукупність передбачених адміністративно-правовою нормою ознак, які характеризують зовнішню сторону адміністративного проступку. До ознак його об'єктивної сторони належать діяння в формі дії чи бездіяльності, його суспільно шкідливі наслідки і причинний зв'язок між діянням і його наслідками. Проте зміст об'єктивної сторони адміністративного правопорушення зовсім не обмежується тільки діянням та результатом, який настав – він може також відображатися в цілій низці інших ознак, до яких відносять місце, час, характер, спосіб, знаряддя і засоби скоєння адміністративного правопорушення. Вказані ознаки прийнято розділяти на головні і факультативні. Головними при цьому вважаються протизаконні діяння та їх суспільно шкідливі наслідки. Що ж стосується факультативних ознак,

то їх варто виявляти і враховувати під час розгляду певного окремого протиправного діяння, оскільки саме вони впливають на його кваліфікацію.

Згідно з конструкцією об'єктивної сторони правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України адміністративна відповідальність за дані правопорушення також настає в разі будь-яких інших також умисних порушень прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України [5, с. 145].

Усе наведене, як і аналіз відповідних статей спеціальних законів стосовно захисту прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України дозволяє зробити висновок про те, що об'єктивна сторона складів адміністративних правопорушень, не обмежуються вказаними в законодавстві діями, а мають сприйматися в значно більш широкому розумінні, що й зумовлює окремі складнощі в їх застосуванні на практиці. Законодавець також залишив відкритим перелік можливих порушень прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, що дозволяє застосовувати дані статті за наявності різних фактичних обставин скоєння адміністративних правопорушень. Також очевидним є й те, що на практиці порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України на різні об'єкти має різні економічні, соціальні та правові наслідки, в зв'язку з чим і ступінь їх суспільної шкідливості також є різною [6, с. 71]. Виходячи з цього, виникає потреба в диференціації адміністративної відповідальності в залежності від результату космічної діяльності

Теоретичний аналіз об'єктивної сторони адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України дає підстави стверджувати про важливість встановлення причинного зв'язку між певним протизаконним діянням і тими наслідками, які настали внаслідок його скоєння. Встановити потрібний причинний зв'язок (причинно-наслідкову залежність) між протизаконним діянням та його результатом, який настав, означає проаналізувати фізичні і суспільні властивості результату, розкрити усі обставини даної справи, умови, які призводять до даного результату; оцінити місце кожної із з'ясованих обставин, які призвели в сукупності до того чи іншого результату [7, с. 15]. Адміністративна відповідальність за проступок в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України настає, якщо наслідки у вигляді завдання визначеної в законодавстві матеріальної шкоди знаходяться в причинному зв'язку з порушенням прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Особливістю ж причинного зв'язку є те, що початком завжди стає протизаконне діяння, а результатом – заподіяна даним діянням шкода.

Зроблені метикування і аналіз відповідних статей спеціального законодавства про космічну діяльність дозволяють зробити висновок про те, що об'єктивна сторона адміністративного правопорушення в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України не обмежена вказаними в законодавстві діями, а повинна сприйматися в значно більш широкому розумінні, що й обумовлює окремі складнощі в її практичному застосуванні. Подальші ж дослідження стосовно адміністративно-правової охорони учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України варто спрямувати на нормативне фіксування диференціації адміністративної відповідальності за порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України.

Суб'єктивні ознаки складів адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України представляють собою єдність суб'єкта та суб'єктивної сторони, а їх специфіка обумовлюється своєрідністю предмету даних правопорушень, необхідними елементами якого стають різноманітні результати космічної діяльності, які досить активно використовуються в процесі господарської діяльності багатьма підприємствами і організаціями.

Чинне адміністративне законодавство не містить узагальненого визначення суб'єкта адміністративного правопорушення та такого терміну взагалі не вживає. Аналіз же відповідних статей КУпАП, в тому числі протиправних діянь в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України, дозволяє зробити висновок, що ним є осудна особа, яка досягла певного віку і виконала описаний в законодавстві склад адміністративного правопорушення. Таким чином, суб'єктом цього правопорушення є безпосередньо та особа, яка скоїла правопорушення. Значимо також, що чинний КУпАП визнає суб'єктом правопорушення виключно фізичну особу. Про це, зокрема, засвідчує нормативно закріплені ознаки. Зокрема, ст. 12 КУпАП встановлює вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність (16 років); ст. 20 КУпАП передбачає осудність як обов'язкову ознаку суб'єкта; ст. 33 КУпАП потребує при накладенні стягнення враховувати відомості про особу правопорушника; ст. 256 КУпАП вимагає, щоб в протоколі про адміністративне правопорушення в обов'язковому порядку були відомості про особу

правопорушника, а також звертається увага на обов'язок правопорушника підписати протокол; ст. 268 КУпАП закріплює за тим, хто вчинив проступок, право виступати рідною мовою тощо. Дуже важко уявити, що наведені норми розповсюджуються на юридичних осіб. Крім того, ст. 27 КУпАП визначає, що штраф є грошовим стягненням, яке накладається на громадян та посадових осіб за вчинення адміністративних правопорушень. Аналізуючи особливості адміністративної відповідальності фізичних осіб, слід виділити наступні види суб'єктів складу адміністративного правопорушення: загальний, спеціальний і особливий [8, с. 10].

Саме тому поряд із визначеними у КУпАП в якості суб'єктів даних адміністративних правопорушень фізичних осіб є всі підстави для встановлення адміністративної відповідальності за порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України для юридичних осіб. На сьогодні питання визнання юридичної особи суб'єктом адміністративного правопорушення все ще залишається остаточно невирішеною, хоча вона й активно розробляється фахівцями в галузі адміністративного права [9 та ін.].

Питання виглядає дійсно складним, оскільки під час визначення вини юридичної особи суб'єктом адміністративного правопорушення в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України слід враховувати безліч обставин, до яких, наприклад, належать наявність в діях посадових осіб і інших співробітників юридичної особи ознак складу адміністративного правопорушення, спосіб формування «волі» юридичної особи, спрямованої на його скоєння, виявлення безпосереднього носія регулятивного публічно-правового обов'язку, внаслідок невиконання якого було скоєне правопорушення [10, с. 123], дії представника юридичної особи в інтересах юридичної особи чи на шкоду їм тощо. Сформулювати при цьому універсальне визначення вини фізичних та юридичних осіб досить складно, оскільки природа вини даних суб'єктів є різною, що обумовлено абсолютно різними способами формування, виразу та прояву їх інтелектуально-вольових характеристик. Крім того, визначення вини організації залежно від ступеню вини її посадовців чи представників може викликати ускладнення під час доведення на практиці. Для цього слід встановити працівників, діяння яких створюють склад адміністративного правопорушення організації в цілому, а також з'ясувати, чи діяли вони в межах своїх повноважень, довести їх винність. А у разі, якщо представником організації виступає інша юридична особа, процедура доведення ще більше ускладнюється. Юридична особа виступає цілком реальним утворенням, що не обмежується ні власними учасниками, ні, тим більше, тими працівниками, які в цій якості не мають необхідних прав на її майно, і ні за яких обставин не відповідають за її боргами. До того ж, в зв'язку із розподілом праці всередині організації кожного окремого її члена може навіть не виникати усвідомлення неправомірності власних дій, оскільки сама собою вона не утворює конкретного складу проступку. Отже, для притягнення юридичної особи до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України потрібні визначені законодавством про адміністративну відповідальність умови.

Юридична особа може підлягати відповідальності за порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, якщо вона винна в невиконанні чи неналежному виконанні вимог спеціальних законів, які встановлюють обов'язок чи заборону на провадження певної діяльності з результатами космічної діяльності, винна в провадженні діяльності, забороненої вказаними законами, здійсненні незаконних операцій, невиконанні умов договорів про комерційну концесію чи інших зобов'язань тощо, якщо адміністративне правопорушення вчинено умисно та існує причинний зв'язок між діянням та шкідливими наслідками, які настали. Тлумачення поняття юридичної особи в адміністративному праві зі зрозумілих причин ще не вироблено, тому з метою з'ясування даного терміну варто звернутися до цивільного законодавства (ст. 80 Цивільного кодексу України), яким визначено, що юридична особа, в першу чергу, – це організація, створена і зареєстрована в установленому законодавством порядку. Не кожна організація при цьому вважається юридичною особою. Для набуття статусу юридичної особи організації потрібно мати відокремлене майно, нести самостійну відповідальність за власними зобов'язаннями своїм майном, виступати в цивільному обігу і суді від власного імені, а також мати самостійний баланс і кошторис. Відповідно ж до Господарського кодексу України (далі – ГК України), юридична особа визнається створеною (тобто дієздатною) від моменту її державної реєстрації (ст. 58 ГК України) [11]. Остання ознака має особливо важливе значення для визначення юридичної особи як суб'єкта адміністративної відповідальності, оскільки до державної реєстрації організація не є юридичною особою та, зрозуміло, не може сприйматися як суб'єкт юридичної відповідальності.

Отже, адміністративна відповідальність юридичної особи за вчинення адміністративного правопорушення в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України в першу чергу зумовлена об'єктивними умовами: відсутністю можливості обрати інші шляхи (засоби) впливу на фізичних осіб з метою перешкоджання скоєння ними відповідних правопорушень в сфері діяльності юридичної особи. А між іншим, притягнення юридичних осіб до адміністративної відповідальності в окремих випадках може негативно впливати на матеріальні інтереси колективу відповідної організації і це виступає одним з негативних наслідків притягнення до адміністративної відповідальності юридичних осіб. На сторінках наукової літератури з адміністративного права, а також серед практичних працівників постійно підтримується теза про можливість (припустимість) притягнення юридичної особи до юридичної відповідальності навіть у випадку наявності тільки факту адміністративної протиправності. Вважаємо, що дана теза є помилковою та не відповідає принципам юридичної відповідальності (в тому числі адміністративної) її завданням і цілям. Такий підхід здатен призвести до свавілля в галузі адміністративної відповідальності і грубого порушення прав та законних інтересів юридичних осіб.

Крім того, для притягнення юридичної особи до адміністративної відповідальності за порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України потрібні визначені законодавством умови. Юридична особа може підлягати адміністративній відповідальності за протиправне винне порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, якщо вона: винна в невиконанні чи неналежному виконанні вимог спеціальних законів, що встановлюють обов'язок чи заборону на провадження певної діяльності з результатами космічної діяльності; винна в провадженні діяльності, забороненої законодавством, здійсненні незаконних операцій, невиконанні умов концесійних договорів чи інших зобов'язань тощо; правопорушення скоєне нею умисно та існує причинний зв'язок між діянням та шкідливими наслідками, які настали.

У зв'язку із зазначеним в окремій статті Загальної частини КУпАП потрібно було би передбачити, що юридичні особи несуть адміністративну відповідальність за правопорушення, скоєні їх працівниками під час трудової (або службової) діяльності. Робітник юридичної особи, що скоїв адміністративне правопорушення, зобов'язаний відшкодувати збитки, які ним було завдано юридичній особі. Хоча у наукових колах пропонується також інший варіант. Фізична особа юридичної особи, яка скоїла правопорушення під час трудової (службової) діяльності, несе адміністративну відповідальність за певною статтею Особливої частини, а юридична особа відшкодовує завдану скоєним правопорушенням матеріальну шкоду [12, с. 110]. Скоріш за все, гранична стриманість при законодавчому регулюванні інституту вини юридичних осіб пояснюється, з одного боку, слабкою його розробленістю в теорії адміністративного права, а з іншого – бажанням не приймати надто поспішних рішень з надзвичайно складного питання.

Ще однією суб'єктивною ознакою складів адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України є їх суб'єктивна сторона, яка наукою адміністративного права визначається як внутрішня сторона адміністративних правопорушень, яка охоплює психічне ставлення особи до суспільно шкідливого діяння, котре нею вчиняється, а також до його наслідків [13, с. 60]. Суб'єктивна сторона, в свою чергу, має обов'язкові і факультативні ознаки. Обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони адміністративних правопорушень виступає вина. Практичне значення її з'ясування в адміністративних правопорушеннях в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України полягає в необхідності доведення умисного заподіяння шкоди правам учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, а аналіз диспозицій вказаних статей дозволяє дійти висновку про наявність безумовного умисного порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, що завдало матеріальної шкоди у розмірі, визначеному законом. Умисел може бути прямим чи непрямым. Отже, винна особа під час порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України усвідомлювала, що протиправно використовує результати космічної діяльності, привласнює авторство на них чи в інший спосіб порушує права учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, передбачала можливість нанесення матеріальної шкоди та бажала чи допускала такі наслідки. Передбачення настання суспільно шкідливих наслідків означає уявлення винної особи, хоча б в загальних рисах, про ту шкоду, яка може бути завдана її діяннями. При цьому, існує необхідність умислу тільки щодо діяння, а до наслідків даного правопорушення суб'єкт може ставитися і необережно.

Факультативними ознаками суб'єктивної сторони складів адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України є мотив та мета дій

винної особи. Слід зауважити, що мотив і мету при порушенні прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України у відповідних диспозиціях статей КУпАП законодавцем не передбачено, а отже вони не є обов'язковими ознаками даних адміністративних правопорушень та не впливають на їх кваліфікацію. Ми повністю підтримуємо думку частини авторів про те, що порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України може вчинитися з різних, але обов'язково корисливих мотивів – отримання прибутку, призначення на посаду, заради слави тощо. Про їх корисливість свідчать також матеріали проаналізованих нами справ про адміністративні правопорушення, з яких зовсім не важко переконатися в корисливій спрямованості правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Безоплатний обмін неліцензійними комп'ютерними програмами не варто вважати безкорисним, оскільки придбану послугу (використання можливостей комп'ютерної програми), яка при нормальних економічних відносинах є платною, винна особа використовує, не вносячи ніякої плати, частина якої повинна належати правовласникові [14, с. 23]. Саме тому корисливість полягає вже в тому, що особа шляхом використання результату космічної діяльності звільняє себе від будь-яких витрат.

Тобто, винна особа при порушенні прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України усвідомлювала, що неправомірно використовує результати космічної діяльності, привласнює результати космічної діяльності або по-іншому умисно порушує права на результати космічної діяльності, передбачала можливість завдання матеріальної шкоди та бажала чи допускала ці наслідки. Передбачення настання суспільно шкідливих наслідків означає уявлення винної особи, хоча б у загальних рисах, про ту шкоду, якої буде завдано його діями [15, с. 82].

Висновки. Таким чином, на наше переконання, юридичні склади правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України створює єдність їх об'єктивних (об'єкт та об'єктивна сторона) і суб'єктивних (суб'єкт та суб'єктивна сторона) ознак. Єдиним родовим об'єктом цих адміністративних правопорушень є група суспільних відносин учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України, які перебувають під охороною закону про адміністративну відповідальність. Об'єктивну сторону адміністративних правопорушень в сфері державно-приватного партнерства в космічній галузі України складає сукупність способів порушення прав учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Суб'єктивні ознаки адміністративних правопорушень цієї групи предствлені їх суб'єктом, а суб'єктивна сторона характеризується тим, що вони вчинюються тільки умисно.

Список використаних джерел:

1. Белікова О. В. Юридичний склад адміністративного правопорушення. *Держава та регіони. Сер. : Право.* 2013. № 3. С. 22-28.
2. Курс адміністративного права України : підручник / В. К. Колпаков та ін. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 872 с., с. 204.
3. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення / за заг. ред. Д. В. Журавльова. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 800 с.
4. Кізілова Л. Д. Психологія особистості працівника міжнародних правоохоронних організацій в системі правоохоронних відносин. *Вісник університету внутрішніх справ.* 1999. Вип. 5. С. 275-278.
5. Зубко Г.Ю. Безпека космічної інфраструктури як напрям державної інфраструктурної політики України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2019 № 4. С. 144-148.
6. Горник В.Г., Сімак С.В. Комерціалізація космічних технологій – перспективний напрям підвищення конкурентоспроможності України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : економіка і управління.* Том 31. № 2. 2020. С. 69-75.
7. Хрідочкін А.В. Концептуальні засади адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері інтелектуальної власності в Україні. *Адміністративне право і процес.* 2018. № 1. С. 11-19.
8. Добрянська Н. В. Суб'єкти адміністративної відповідальності за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2015. 20 с.
9. Комзюк А. Т., Липій Є. А. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: деякі проблеми правового регулювання. *Право і Безпека.* 2017. № 2. С. 34-38.
10. Яра О. С., Макаренко В. В. Фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності як суб'єкт адміністративної відповідальності у сфері порушення прав інтелектуальної власності.

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право. 2015. Вип. 232. С. 120-127.

11. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/436-15>.

12. Танасевич О. Окремі аспекти співвідношення підстави та умов притягнення роботодавця до матеріальної відповідальності за шкоду, заподіяну працівнику. *Підприємництво, господарство і право.* 2016. № 12. С. 109-113.

13. Мельничук Н. Ю., Сьома М. Еволюція категорій правопорушення та адміністративна відповідальність. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права.* 2014. № 12. С. 60-64.

14. Батіг Р. В. Поняття адміністративного провадження щодо відповідальності юридичних осіб. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія».* 2016. Вип. 2. С. 20-30.

15. Легка О. В. Поняття та зміст адміністративної відповідальності в сучасних умовах розвитку адміністративного законодавства України. *Право.іа.* 2017. № 3. С. 80-85.